

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Lliçons de sant Gregori Magne

Dijous vinent celebrem la festa de sant Gregori Magne (540-604). El seu pensament i la seva vida ens poden inspirar en el moment present, perquè és tot un exemple de resiliència, de superació de les adversitats, des d'una espiritualitat profunda. Va néixer a Roma, estudià Dret i arribà a ser prefecte de la ciutat. Poc després deixà el càrrec i va començar la vida de monjo, transformant la seva casa en un monestir. Quan va morir el papa Gelasi II, l'any 590, Gregori va ser escollit per a succeir-lo. Es va preocupar de la conversió dels nous pobles i de la nova organització civil d'Europa. Va fer de pont entre dos mons culturals diversos. Es dedicà a educar els bàrbars d'Occident, essent un catequista eficaç per als pobles d'Europa.

Quan va ser elegit Bisbe de Roma, la ciutat eterna era el reflex d'una civilització en agonia, plena de convulsions per les in-

vasions bàrbares, per les inundacions i epidèmies i també per les divisions i la relaxació dels costums. Mentre s'accelerava la caiguda de Roma i s'albirava una nova època, ell es va lliurar a la tasca de predicar l'ideal de la vida cristiana amb tota la seva integritat i radicalitat. El seu objectiu era ajudar els fidels a tenir consciència sobretot de la fe i de les realitats sobrenaturals, per a poder suportar els esdeveniments temporals i viure des d'una perspectiva sobrenatural.

Durant els primers anys del seu pontificat la península italiana passava per una de les pitjors fases del conflicte entre l'Imperi bizantí i la tribu germànica dels llombards que en dues ocasions varen assetjar la ciutat de Roma. El papa Gregori va haver de negociar personalment amb ells. Gràcies a la seva fermesa i habilitat, i a un tribut anual, va aconseguir que aixe-

quessin el setge i es retiressin. A més de signar la treva, va procurar per tots els mitjans atreure'ls a la fe veritable.

El seu zel pastoral aconseguí revitalitzar l'Església a l'Europa Occidental. A Hispània va recolzar sant Leandre en la seva tasca d'evangelització dels visigots arrians; a la Gàl·lia va establir bones relacions amb els sobirans francs, va reformar el clergat decadent, ordenà la convocatòria de sínodes i procurà posar fi a les pràctiques paganes que encara perduraven. Va tenir molt interès en l'evangelització de la Gran Bretanya i, per això, hi envià un gran nombre de missioners que varen contribuir en gran manera a la conversió d'aquells pobles.

Enfront d'un món enfonsat en el caos, sant Gregori va saber discernir i trobar nous camins. En relació amb els invasors longobards, cercà en primer lloc la pau i després la conversió. Va posar els recursos del patrimoni de Sant Pere al servei dels més necessitats comprant i distribuint grans quantitats de blat als més pobres en les èpoques d'escassetat, redimint captius, ajudant sempre els més vulnerables. Va dur a terme una reforma administrativa per a optimitzar els recursos, i també va reformar la litúrgia, tant en la celebració dels sacraments com en el cant. La seva *Regla Pastoral* és un veritable manual d'espiritualitat per als pastors, i en ella hi explica també que el carisma del servei i l'ensenyament és present en tots els membres del poble cristià.

La vida d'aquest Papa esdevé un referent fonamental en la història de l'Església i d'Europa. Al mateix temps que confiava en la providència de Déu, va mostrar una capacitat formidable d'adaptació a les realitats complexes del seu temps i del seu món. És el primer Papa que es relaciona amb els regnes germànics i que propicia la seva conversió al cristianisme. Per a això va emprar tots els seus recursos espirituals i també la seva capacitat de relació i de govern. Amb humilitat i esperit de servei va encunyar l'expressió del «servent dels servents de Déu» per a referir-se al Bisbe de Roma.

ENTREVISTA

Treballar la solidaritat

ORIOLO BOTA

A l'Obra Social de Sant Joan de Déu tenen com a activitat de referència la *Magic Line*, que s'ha convertit en una gran mobilització ciutadana solidària, la filosofia de la qual és la de «la comunitat que cura, dona suport i és inclusiva». Actualment, estan treballant també en una sèrie de vídeos documentals *YoCambioTodo*, que expliquen «històries de vida, realitats dures amb molta ànima, per tal de sensibilitzar els joves», afirma Oriol Bota, director de l'Obra Social de SJD.

Què pretén el projecte *YoCambio- Todo*?

Volem treballar amb els codis comunicatius dels joves i que ells siguin els protagonistes. Volem compartir unes realitats que sovint es queden massa tancades entre les parets dels centres assistencials o les parets mentals dels protagonistes per por a l'estigmatització. Una por real que només es pot trencar a partir del coneixement i l'empatia amb ells. Hem volgut posar els joves al centre, tant de protagonistes com d'espectadors, i n'estem molt contents perquè hem trobat grans persones que tenen històries molt dures i a la vegada molt humanes.

Què et motiva a promoure projectes solidaris?

La fe; l'esperança en un món millor i en l'amor cap a tothom, sigui com sigui, és una vivència que em fa viure la meua feina a l'Obra Social com una gran oportunitat d'aportar el meu granet de sorra en aquest encàrrec de transformació social a partir de l'hospitalitat.

Per què engresca treballar així?

Penso que hem tingut una experiència meravellosa en veure com la gent ens ha acompanyat i ens entén, i molts s'han afegit al que anomenem *família hospitalària*, que incorpora tots aquells que volen ser part d'aquest projecte. La confiança en el valor profund del discurs institucional ha crescut molt.

Òscar Bardají i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Què us emporteu a casa?

Un religiós, que cada diumenge celebrava la missa en una església cèntrica, a la mateixa hora, ha estat destinat a una altra ciutat. Es va acomiadar dels feligresos habituals a la darrera missa dominical. Dies després, rebé una carta d'un d'ells que deia: «Vull donar-li les gràcies pel bé que ens ha fet, a la mare i a mi, descobrir les seves celebracions [...]. Volem donar-li les gràcies, no només per la naturalitat, la proximitat i el bon humor, sinó també per la consistència de les celebracions, per les homilies, i per l'esperit de bondat i servei amb què ho ha acompanyat sempre.»

La manera de fer del sacerdot havia arribat al feligrès que se sentia implicat en la celebració i agràcia el bon fer del celebrant. Continuava: «M'agradava que ens preguntés, de bon començament, amb quines emocions o expectatives arribàvem a la celebració eucarística; com ens trobàvem interiorment. Això no és massa habitual. Era una manera de desvetllar-nos i de fer paleses les nostres autèntiques necessitats, pors i anhels, fent de la celebració l'ocasió de trobar-nos amb Déu, que ens parla de tu a tu, que ve al nostre encontre en la nostra realitat perso-

nal i concreta, si el sabem acollir. La Paraula de Déu i la celebració eucarística esdevenien una possible resposta al que abrusa amb força el nostre cor i, si estàvem en hores baixes, era una possibilitat de desvetllar-nos.»

El fer i dir del celebrant convidava a comprometre la setmana amb el que s'havia viscut i celebrat. Afegia el feligrès: «Abans d'acabar la missa, després de tot el que havíem compartit, recollia aquesta expectativa preguntant-nos: "Què us emporteu a casa?". Ens ajudava a cercar i a trobar sentit, compromís i continuïtat en la nostra quotidianitat, a tot el que la celebració havia suscitat en nosaltres. Gràcies una altra vegada. Moltes altres coses m'ajudaven a viure la celebració, com els comentaris carregats de bon humor, la forma vehement de fer-nos posar dempeus, les introduccions al parenostre... Tot m'acompanyarà en les properes eucarísties. Li desitjo bona feina en la nova etapa. Seguirem units en la pregària». «Tot gran sacerdot, pres d'entre els homes, està destinat a oficiar a favor dels homes davant de Déu, oferint dons i sacrificis pels pecats» (He 5,1). I nosaltres, després de missa, què ens emportem a casa?

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

Una prueba para toda la familia humana

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

En el mensaje de Pascua de este año, el Papa se refería al momento que estamos viviendo «como la noche de un mundo», un mundo «que pone a prueba a toda la familia humana». Momento de sufrimiento y de preocupación, en el que «se necesita estar unidos para enfrentar la pandemia». En este mundo, en este tiempo, el mensaje del Papa hace resonar la esperanza, un mensaje para ser transmitido de corazón a corazón: ¡Cristo mi esperanza, ha resucitado!

Nuestra sociedad se sitúa ante un nuevo desafío, surgido en la enfermedad, tramado de muerte y también de solidaridad y de amor al vecino. Es un reto que se ha de mirar con arrojo y hasta con ilusión: algo nuevo y bueno ha de surgir.

Unión por el bien común, trabajo de conjunto, fraternidad, contagio posi-

tivo, son palabras que han de sembrar el quehacer, garantizar la confianza y el desarrollo recíproco. «Indiferencia, egocentrismo, división y olvido no son palabras que queremos escuchar en este momento», dice el Papa. El Señor nos pide hacer fructificar los talentos al servicio del bien.

La Resurrección de Cristo «es la victoria del amor sobre la raíz del mal. Es una victoria que no *pasa por alto* el sufrimiento y la muerte, sino que los atraviesa, abriendo un camino en el abismo, transformando el mal en bien: este es el sello distintivo y único del poder de Dios».

María, Señora de cielos y tierra, acompáñanos con tu ternura de Madre, en este caminar fraterno, esforzado, encendido de amor.

Lectures de la missa diària i santoral

31. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [1Co 2,1-5 / Sl 118 / Lc 4,16-30].

Sant Ramon Nonat, rel. mercedari, dels primers, captiu a Algèria, cardenal, patró de Cardona. Sant Nicodem, amic i seguidor de Jesús; sant Arístides, abat; sant Domènec de Val, noi mr. de Saragossa; sants Vicenç, Sabina i Cristeta, mrs., patrons d'Àvila.

1. ■ Dimarts [1Co 2,10b-16 / Sl 144 / Lc 4,31-37].

Mare de Déu del Puig (València). Sant Lleir o Lliceri, bisbe de Coserans (s. VI); sant Gil o Gili, abat, penitent a Núria. Sant Artur, mr.; santa Anna, profetessa; sant Llop, bisbe; santa Teresa-Margarida Reddi, vg. carmelitana. Beat Josep Samsó (Castellbisbal, 1887 - Mataró, 1936), prev. i mr.

2. ■ Dimecres [1Co 3,1-9 / Sl 32 / Lc 4,38-44].

Sant Antolí o Antoni, mr.; santa Ingrid, vg. dominicana sueca (†1282); santa Raquel, matrona bíblica (dona de Jacob); beats màrtirs de setembre (revolució francesa, 1789).

3. ■ Dijous [1Co 3,18-23 / Sl 23 / Lc 5,1-11].

Sant Gregori el Gran, papa (590-604) i doctor de l'Església, abans monjo, patró de la música. Santa Basilissa, vg. i mr.; sant Simeó Estilita el Jove (521-597), monjo siríac; sant Sàndal, mr.

4. ■ Divendres [1Co 4,1-5 / Sl 36 / Lc 5,33-39].

Mare de Déu de la Consolació (o de la Corretja); sant Moisès, alliberador del poble d'Israel; santa Rosa de Viterbo, vg.; santa Rosalia de Palerm, vg.; sant Bonifaci I, papa (romà, 418-422).

5. ■ Dissabte [1Co 4,6-15 / Sl 144 / Lc 6,1-5].

Mare de Déu de la Cinta, apareguda, segons tradició, a la Catedral de Tortosa al 1178. Sant Llorenç Giustiniani (1433-1455), bisbe de Venècia; santa Obdúlia, vg. i mr.; santa Teresa de Calcuta, fund. Missioneres de la Caritat (MC).

6. ■ † Diumenge vinent, XXIII de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Ez 33,7-9 / Sl 94 / Rm 13,8-10 / Mt 18,15-20].

Mare de Déu de Guadalupe (Extremadura); sant Zacaries profeta; sant Eleuteri, abat.

Intencions del Sant Pare per al mes de setembre

Perquè els recursos del planeta no siguin saquejats, sinó que es comparteixin de manera justa i respectuosa.

DIUMENGE XXII DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura del llibre de Jeremies (Jr 20,7-9)

M'heu afalagat, Senyor, i m'he deixat seduir, us heu apoderat de mi i m'heu dominat, però ara passen el dia divertint-se a costa meua, tothom es riu de mi. Sempre que parlo, dono el crit d'alarma, el meu clam anuncia invasions i devastació. Tot el dia la paraula del Senyor m'és un motiu d'escarnis i de burles. A la fi pensava: No en vull parlar més, no diré res més en nom d'ell, però llavors sentia en el meu cor un foc que cremava, sentia un incendi dintre els meus ossos. Estic rendit de tant aguantar, ja no puc més.

Salm responsorial (62)

R. *Tot jo tinc set de vós, Senyor, Déu meu.*

Vós, Senyor, sou el meu Déu; jo us cerco. / Tot jo tinc set de vós, / per vós es desviu el meu cor. / com terra eixuta sense una gota d'aigua. R.

Jo us contemplava al vostre santuari / quan us veia gloriós i poderós. / L'amor que em teniu val més que la vida; / per això els meus llavis us lloaran. R.

Que tota la vida us pugui beneir / i alçar les mans lloant el vostre nom. / Saciad del bo i millor, / us lloaré amb el goig als llavis. R.

Perquè vós m'heu ajudat, / i soc feliç sota les vostres ales. / La meua ànima s'ha enamorat de vós, / em sosté la vostra mà. R.

Lectura de la carta sant Pau als cristians de Roma (Rm 12,1-2)

Germans, per l'amor entranyable que Déu ens té, us demano que li oferiu tot el que sou, com una víctima viva, santa i agradable. Això ha de ser el vostre culte veritable. No us emmotlleu al món present; transformeu-vos renovellant la vostra manera de veure les coses, perquè pugueu reconèixer quina és la voluntat de Déu: reconèixer allò que és bo, agradable a Déu i perfecte.

✠ Lectura de l'Evangeli segons sant Mateu (Mt 16,21-27)

En aquell temps, Jesús començà a deixar entendre als deixebles que havia d'anar a Jerusalem, que havia de patir molt de part dels notables, dels grans sacerdots i dels mestres de la Llei, i que havia de ser mort i de ressuscitar el tercer dia. Pere, pensant fer-li un favor, es posà a renyar-lo: «De cap manera, Senyor: a vós això no us pot passar!». Però Jesús es girà i li digué: «Fuig d'aquí, Satanàs! Em vols fer caure, perquè no penses com Déu, sinó com els homes». Llavors Jesús digué als deixebles: «Si algú vol venir amb mi, que es negui ell mateix, que prengui la seva creu i m'acompanyi. Qui vulgui salvar la seva vida la perdrà, però el qui la perdí per mi, la retrobarà. ¿Què en trauria l'home de guanyar tot el món si perdía la vida? ¿Què podria pagar l'home per rescatar la seva vida? Perquè el Fill de l'home ha de venir en la glòria del seu Pare, voltat dels seus àngels, i ell pagarà cadascú segons les seves obres».

Lectura del libro de Jeremías (Jer 20,7-9)

Me sedujiste, Señor, y me dejé seducir; has sido más fuerte que yo y me has podido. He sido a diario el hazmerreír, todo el mundo se burlaba de mí. Cuando hablo, tengo que gritar, proclamar violencia y destrucción. La palabra del Señor me ha servido de oprobio y desprecio a diario. Pensé en olvidarme del asunto y dije: «No lo recordaré; no volverá a hablar en su nombre»; pero había en mis entrañas como fuego, algo ardiente encerrado en mis huesos. Yo intentaba sofocarlo, y no podía.

Salm responsorial (62)

R. *Mi alma está sedienta de ti, Señor, Dios mío.*

Oh, Dios, tú eres mi Dios, por ti madrugo, / mi alma está sedienta de ti; / mi carne tiene ansia de ti, / como tierra reseca, agostada, sin agua. R.

¿Cómo te contemplaba en el santuario / viendo tu fuerza y tu gloria! / Tu gracia vale más que la vida, / te alabarán mis labios. R.

Toda mi vida te bendeciré / y alzaré las manos invocándote. / Me saciaré como de enjundia y de manteca / y mis labios te alabarán jubilosos. R.

Porque fuiste mi auxilio, / y a la sombra de tus alas canto con júbilo. / Mi alma está unida a ti, / y tu diestra me sostiene. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 12,1-2)

Os exhorto, hermanos, por la misericordia de Dios, a que presentéis vuestros cuerpos como sacrificio vivo, santo, agradable a Dios; este es vuestro culto espiritual. Y no os amoldéis a este mundo, sino transformaos por la renovación de la mente, para que sepáis discernir cuál es la voluntad de Dios, qué es lo bueno, lo que le agrada, lo perfecto.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 16,21-27)

En aquel tiempo, comenzó Jesús a manifestar a sus discípulos que tenía que ir a Jerusalén y padecer allí mucho por parte de los ancianos, sumos sacerdotes y escribas, y que tenía que ser ejecutado y resucitar al tercer día. Pedro se lo llevó aparte y se puso a increparlo: «¡Lejos de ti tal cosa, Señor! Eso no puede pasarte». Jesús se volvió y dijo a Pedro: «¡Ponte detrás de mí, Satanás! Eres para mí piedra de tropiezo, porque tú piensas como los hombres, no como Dios». Entonces dijo a los discípulos: «Si alguno quiere venir en pos de mí, que se niegue a sí mismo, tome su cruz y me siga. Porque quien quiera salvar su vida, la perderá; pero el que la pierda por mí, la encontrará. ¿Pues de qué le servirá a un hombre ganar el mundo entero, si pierde su alma? ¿O qué podrá dar para recobrarla? Porque el Hijo del hombre vendrá, con la gloria de su Padre, entre sus ángeles, y entonces pagará a cada uno según su conducta».

«Si algú vol venir amb mi, que es negui a ell mateix»

JORDI LATORRE, SDB

Director de l'ISCR Don Bosco

A la primera lectura, el profeta Jeremies se sent traït per Déu. Ell no ha triat de ser el seu profeta i comunicar la seva paraula al poble. Però la paraula del profeta s'ha convertit en antipàtica d'escotar: ja que denuncia els pecats i amenaça amb el càstig, si no hi ha conversió per part del poble i dels seus responsables. Per això, Jeremies va experimentar la calúmnia, la persecució, la presó ... i va estar a punt de morir per fidelitat a la paraula del Senyor.

Jesús mateix, com en temps abans el profeta Jeremies, pateix els atacs dels caps del poble, és acusat, i morirà màrtir a la creu, per fidelitat a Déu. Ell mateix, després d'anunciar als seus deixebles el seu propi final, tràgic i gloriós alhora, («... que havia de patir molt ... ser mort i ressuscitar el tercer dia ...»), els demana —és a dir, ens ho demana a nosaltres— que es neguin a si mateixos, carreguin també ells amb la seva creu i el segueixin.

Jesús ens convida, per tant, no a defugir, sinó a prendre la creu i seguir-lo; perquè en participar així del seu oprobium siguem mereixedors de participar també de la seva glòria al costat del Pare.

La creu no només va formar part de la vida del Messies, Jesús de Natzaret, sinó que també forma part de la vida i de la condició humana, i, per això, no hi ha salvació humana sense creu.

La creu forma part de la vida del cristià. Jesús no ens promet un camí de roses, sinó d'espines. Ser cristià és difícil; sempre ho ha estat, i també avui ho continua sent. Viure amb autenticitat l'Evangeli i les seves exigències suposa viure a contracorrent amb la nostra societat de consum i benestar.

A vegades, nosaltres mateixos busquem més aviat el benestar i la seguretat, com Pere, que no accepta que el Mestre afirmi que morirà. Però Jesús ens ha convidat sempre i ens segueix convidant a prendre la creu, renunciant als nostres interessos, i a seguir pel camí que porta a la resurrecció passant per la creu, el dolor, el rebuig i la mort.

Jesús no ens ofereix un camí de roses, sinó d'espines. Ell no és un polític que busca vots, sinó un mestre de vida autèntica, de vida humana i de vida evangèlica; un mestre de la Vida que Déu ens ofereix.

Feliços els qui són capaços de carregar la seva creu per seguir el Crist, ja que d'ells és el Regne del cel.

VIDA DIOCESANA

PLA PASTORAL DIOCESÀ 2018-2023

Activitats del Sr. Bisbe

Dimarts 1 de setembre, a les 10.30 h. Inici de curs de la Fundació Escoles Diocesanes i Parroquials a l'Escola Mare de Déu de Montserrat de Rubí.

Dimecres 2, a les 12 h. Entrega de nomenaments a la Cúria.

Diumenge 6, a les 11 h. Missa Estacional i Visita Pastoral a la parròquia de Sant Cristòfor de Lliçà de Vall.

Llibres

El sentido espiritual de la liturgia, de Goffredo Boselli. Libro de 188 páginas., editado por el CPL, en la colección «Biblioteca litúrgica», n. 59, en el cual el autor propone,

a través de diversos artículos, una lectura mistagógica de algunas partes de la celebración eucarística y al mismo tiempo actualiza el sentido de la liturgia como modo de ser Iglesia y como manantial de ética social y evangelizadora.

En el quart apartat del Pla es vol ajudar a experimentar el goig de sentir-se poble, el gust per la vida comunitària.

El papa Francesc en el capítol V de l'exhortació *Evangelii Gaudium*, dedicat a reflexionar sobre com han de ser els veritables evangelitzadors, introdueix el concepte del gust espiritual de ser poble, i afirma: «La Paraula de Déu també ens

invita a reconèixer que som poble: «Vosaltres, que en altre temps no éreu poble, ara sou poble de Déu» (1Pe 2,10). Per ser evangelitzadors d'ànima també cal desenvolupar el gust espiritual d'estar a prop de la vida de la gent, fins al punt de descobrir que això és font d'un goig superior. La missió és una passió per Jesús, però al mateix temps, una passió pel seu poble». Més darrerament, tot parlant sobre la crida a la santedat, ens ha recordat que «la comunitat està cridada a crear aquest «espai teològic en el qual es pot experimentar la presència mística del Senyor ressuscitat» (Sant Joan Pau II, *Vita consecrata*, 1986). Compartir la Paraula i celebrar junts l'Eucaristia ens fa més germans i ens va convertint en una comunitat missionera».

El Sant Pare convida doncs a la comunitat creient a experimentar el goig de sentir-se poble, el gust per la vida comunitària. Més encara, sense aquesta dimensió comunitària l'acció evangelitzadora de l'Església en el context actual perdria força i quedaria afeblida, ja que

no seria imatge ni testimoni d'aquella unitat volguda pel Senyor i demandada especialment en el context de l'Últim Sopar.

La vida parroquial ha de ser la vida en comunió d'aquells que professen la mateixa fe, practiquen coordinadament la caritat i caminen junts en esperança. Cal aprofundir en la vida comunitària de la parròquia fomentant tot allò que la pugui fer millorar per tal que la comunitat pugui ser veritable llevat dins la massa i esdevingui testimoni joïós de l'amor de Déu.

Acció prevista per al curs 2020-2021

Proposar i organitzar iniciatives per fomentar la fraternitat i el coneixement mutu dels cristians a les comunitats parroquials i entre les diferents parròquies.

Responsable: Rectors, Consells pastorals i Arxiprestes.

Trobada diocesana en el 10è aniversari de la proclamació de la patrona 2018

REMAD MAR ADENTRO

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

Lecciones de san Gregorio Magno

El próximo jueves celebramos la fiesta de san Gregorio Magno (540-604), un santo cuyo pensamiento y vida nos pueden inspirar en el momento presente, porque es todo un ejemplo de resiliencia, de superación de las adversidades, desde una profunda espiritualidad. Nació en Roma, estudió Derecho y llegó a ser prefecto de la ciudad. Poco después dejó el cargo y comenzó la vida de monje, transformando su casa en un monasterio. A la muerte del papa Gelasio II, en el año 590, fue elegido para sucederle. Hará de puente entre dos mundos culturales diversos. Se dedicará a la conversión y educación de los bárbaros de Occidente, siendo un catequista eficaz para los pueblos de Europa.

Cuando fue elegido Obispo de Roma, la ciudad eterna era el reflejo de una civilización en agonía, convulsionada por las invasiones bárbaras, por las inundaciones y epidemias, y también por las divisiones

internas y la relajación de las costumbres. Mientras la caída de Roma se aceleraba y alboreaba una nueva época, él se entregó a la tarea de predicar el ideal de la vida cristiana en toda su integridad y radicalidad. Su objetivo era ayudar a los fieles a tener conciencia sobre todo de la fe y de las realidades sobrenaturales, para poder sobrellevar los acontecimientos temporales y vivir desde una perspectiva sobrenatural.

Durante los primeros años de su pontificado la península italiana pasaba por una de las peores fases del conflicto entre el Imperio bizantino y la tribu germánica de los lombardos, que sitiaron en dos ocasiones la ciudad de Roma. El papa Gregorio tuvo que negociar personalmente con ellos. Gracias a su firmeza y habilidad, y a un tributo anual, logró que levantaran el asedio y se retiraran. Además de firmar la tregua, procuró por todos los medios atraerlos a la verdadera fe.

Su celo pastoral consiguió revitalizar la Iglesia en todo el occidente de Europa. En Hispania apoyó a san Leandro en su tarea de evangelización de los visigodos arrianos; en la Galia estableció buenas relaciones con los soberanos francos, reformó el clero decadente, ordenó la convocatoria de sínodos y trató de poner fin a las prácticas paganas que aún permanecían. Tuvo también mucho interés en la evangelización de la Gran Bretaña, y para ello envió un gran número de misioneros que contribuyeron en gran manera a la conversión de aquellos pueblos.

Cuando todo un mundo parecía abocado al caos, san Gregorio supo discernir y encontrar nuevos caminos. En relación a los invasores longobardos, buscará en primer lugar la paz y después, la conversión. Los recursos del patrimonio de San Pedro fueron puestos al servicio de los más necesitados com-

prando y distribuyendo grandes cantidades de trigo a los más pobres en las épocas de escasez, rescatando cautivos, ayudando siempre a los más vulnerables. Llevó a cabo una reforma administrativa para optimizar los recursos, y también reformó la liturgia, tanto en la celebración de los sacramentos como en el canto. Su *Regla Pastoral* es un verdadero manual de espiritualidad para los pastores, y en ella explica también que el carisma del servicio y la enseñanza está en todos los miembros del pueblo cristiano.

La vida de este Papa constituye una referencia fundamental en la historia de la Iglesia y de Europa. A la vez que confiaba siempre en la providencia de Dios, mostró una formidable capacidad de adaptación a las complejas realidades de su tiempo y de su mundo. Es el primer Papa que se relaciona con los reinos germánicos, y que propicia su conversión al cristianismo. Para ello utilizará todos sus recursos espirituales y también su capacidad de relación y de gobierno. Con humildad y espíritu de servicio, de ahí que acuñase la expresión «el siervo de los siervos de Dios» para referirse al Obispo de Roma.